

HELYZETELEMZÉS, JAVASLATOK AZ AUTIZMUS TERÜLETÉN

A jelen anyagban Az MTA - ELTE Autizmus Szakmódszertani Kutatócsoport és az Autizmus Alapítvány szakértőivel együttműködve összefoglaltuk az autizmus területén tapasztalható legfontosabb rendszerszintű kihívásokat, valamint az ezek kezelésére vonatkozó szakmai javaslatainkat. Bízunk abban, hogy az újonnan felálló minisztériumokkal együttműködve közösen tudunk előrelépni az autista emberek és családjaik életét érintő legfontosabb kérdésekben.

1. Azonnali, legégetőbb fókuszok, megoldási és projektjavaslatok

1.1. Korai felismerés, diagnosztika

Probléma	Elérni kívánt hatás (CÉL)	Lehetséges eszközök
A szűrés és a diagnosztikai lehetőségek területileg egyenlőtlenül érhetők el.	Minden megyében rendelkezésre áll a megyei szakértői bizottság és a gyermekpszichiátriai szakellátás bázisán egy korszerű szakmailag felkészült és kapacitásában is megfelelő diagnosztikus team.	Hatékony felismerés és diagnosztika az egészségügyi, a szociális alap- és szakellátásban és a köznevelésben.
Klinikai tapasztalat hiánya: szakemberek nem kellőképpen felkészültek. Szűrés: pedagógiai szakszolgálatok, védőnők, háziorvosok bölcsődei gondozók, óvodapedagógusok. Diagnosztika: gyermekpszichiáterek, szakértői bizottságok munkatársai.	Szakemberek felkészültek a szűrés-diagnosztikai feladatokra.	Szakemberek képzése, továbbképzése, mentorálása az autizmus-specifikus szűrés-diagnosztika terén. Már elérhető és új akkreditált képzések.
Hiányos eszközellátottság (pl: gyermekpszichiátriai szakrendelők/osztályok, szakértői bizottságok).	Megtörténik a gyermekpszichiátriai szakrendelők/osztályok, szakértői bizottságok ellátása a korszerű diagnosztikai eszközökkel.	ADI-ADOS-2 (hazai adaptációja nem történt meg, sürgető feladat) intelligencia tesztek (pl. Leiter-3, WPPSI-IV., WISC-IV.). Adaptív viselkedés mérésének standard eszközei.
Ágazati együttműködés nem jön létre: A gyermekút szervezés, a továbbküldési (referálási) utak rendszertelenek (Gyermekút: a probléma	Kialakul a szűrés-diagnosztika folyamat-szabályozott rendszere.	Ágazatközi (egészségügyi-szociális-köznevelési) együttműködés koordinációs

észlelése-szűrés, felismerés-diagnosztika helyszínei könnyen elérhető, korszerű módon, megfelelő kapacitással működnek).	Kliensút rövidítés: a szülői aggodalmaktól az intervencióig.	feladatkört kell delegálni az ágazati szereplők összekapcsolására (pl védőnők).
A szülői tájékoztatás, támogatás hiányosságai (nem tudják kitől kapnak információt, hova fordulhatnak segítségért mind a nevelési kérdésekben, mind az esetleges krízishelyzetek menedzselésében magukra vannak hagyva).	Létrejön a szűréssel, diagnosztikával összefüggő, azt követő szülő-kísérési, követési rendszer.	Család edukáció, szülők felkészítése, jogaik és jogosultságaik, lehetőségeik stb. megismerésének elősegítése. Megfelelő információk és az érdekvérvényesítéshez szükséges szülői kompetenciák fokozása. Szülők, családok mentálhigiénés támogatása, kísérése, krízis esetén gyors krízisintervenció.
A szakszerű diagnosztikai munka finanszírozását biztosító OEP és köznevelési normatívák nem illeszkednek a tényleges tevékenységhez, ami az ellátás minőség rovására megy.	A hatékony autizmus-specifikus szűrés és diagnosztika feladatait megfelelően finanszírozó forrásokról szóló rendeletek formájában beépülnek az egészségügyi-szociális-köznevelési jogszabályokba.	Törvény- és rendelet módosítások.

1.2. Koragyermekkorai intervenció

Probléma	Elérni kívánt hatás (CÉL)	Lehetséges eszközök
Hiányosságok a 2-3 éves autizmus-rizikót mutató gyermekek ellátásában, családjuk támogatásában	A gyermekek megfelelő napközbeni ellátást és intenzív támogatást kapnak. Elérhető, elegendő mennyiségű és minőségű fejlesztési lehetőségeket biztosító ellátóhelyek száma területileg kiegyenlítetten és mindenki számára elérhetően rendelkezésre állnak. „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai irányelvei” alapján történő szakmai, tárgyi feltételek adottak.	Az ellátórendszer bővítése, fejlesztése, fenntartása. A diagnosztikát végző intézmények, fenntartók közötti információs rendszer kiépítése, az ellátás tervezése. A kijelölt intézmények felkészítése, folyamatos szupervíziója. Diagnózisok számára reagálnak (pl.: bölcsőde, óvoda, pedagógiai szakszolgálatok)
Hiányos a szakemberek felkészültsége az autizmus-specifikus pedagógiai-pszichológiai módszerek terén.	Korszerű autizmus-specifikus pedagógiai, gyógypedagógiai, pszichológiai képzettséggel	A kijelölt intézmények szakembereinek, vezetőinek folyamatos felkészítése, mentorálása, szupervíziója.

A pedagógiai szakszolgálatok korai fejlesztés terén működő csoportjainak autizmus-specifikus felkészültsége egyenetlen.	rendelkező szakemberek látják el a korai fejlesztés feladatait. A gyerekek képességeik fejlesztéséhez megfelelő napközbeni ellátást kapnak.	Képzések felvételi keretszámának növelése.
Az autizmus-specifikus módszerekhez szükséges eszközellátottság hiányos.	A koragyermekkorai intervenció minősége és hatékonysága javul.	Irányelvekben megfogalmazott eszközellátottság. A diagnosztikát végző intézmények és a fenntartók közötti információs rendszer kiépítése, az ellátás tervezése.
A befogadó bölcsődék személyi és tárgyi feltételei hiányosak, nem tudnak kellő gyorsasággal reagálni az autista kisgyermek jelenlétére.	Rendelkezésre áll elegendő mennyiségű és minőségű fejlesztési lehetőséget biztosító bölcsőde, területileg kiegyenlített és mindenki számára elérhetően.	Jogi szabályozás/feltételrendszer. Felkészítés, képzés és folyamatos szakmai mentorálás, szupervízió.
A 3-6 éves autista kisgyermeket ellátó gyógypedagógiai és többségi óvodák személyi és tárgyi ellátottsága hiányos: nincs elég szakember, ezért nincs elég elérhető intézmény sem.	Az autista gyermekek is a lakóhelyükhöz lehető legközelebb kapnak óvodai ellátást. Adottak a „Sajátos nevelési igényű gyermekek óvodai irányelveiben” (és egyéb irányelvekben) meghatározott szakmai, tárgyi feltételek. Az óvodai elhelyezésnél a lehető legkevésbé korlátozó ellátási formában, a gyermek szükségleteinek megfelelő közösségbe járhatnak a gyermekek. Gyermekek autista diagnózistól függetlenül integrált keretek közt részesülhetnek óvodai nevelésben.	Óvodapedagógusok, gyógypedagógusok képzése, továbbképzése, mentorálása. Az óvodák a napi rutint, kommunikációt, szenzoros védelmet...stb. segítő eszközökkel való ellátása. A folyamatos mentorálás és szupervízió. Jogszabályi környezet felülvizsgálata, és a feltételrendszer megteremtése. Az átmenet módszertanának és feltételrendszerének kialakítása. A pedagógiai szakszolgálatok nevelési tanácsadásának és a korai fejlesztésének, gondozásának alkalmassá tétele az intenzív fejlesztés biztosítására, a szülők felkészítésével, bevonásával.
A korai fejlesztésből kikerülő gyermekek szülei a jelenlegi gyakorlat szerint magukra maradnak mind a nevelési kérdésekben, mind az esetleges krízishelyzetek menedzselésében.	Családok edukációja, kompetencia fejlesztése megvalósult, az autizmus okozta élethelyzetet jól kezelik, a család életminősége jó és stabil, mert ismerik az evidenciákat, ismerik és alkalmazzák az evidencia alapú módszereket, támogatások rendszerét, az elérhető szolgáltatásokat, jogaikat.	A szülők kompetenciáinak, jogtudatosságának fejlesztése, mentálhigiénés támogatása, rendszerben való elhelyezése (legyen állandó kapcsolata helyi támogató szervezettel), kísérés és kríziskezelés.

1.3. Tanköteles kor, felsőoktatás

Probléma	Elérni kívánt hatás (CÉL)	Lehetséges eszközök
Egyenetlen minőség az ellátásban: speciális és többségi iskolákban, az utazótanári hálózatban	A megfelelő minőségű autizmus-ellátás objektív, evidencia-alapú és konszenzuális minőségmutatói érvényesülnek, ezáltal mindenki számára elérhetővé válik a minőségi, hatékony oktatás-nevelés	A minőség értékelésének szakmai szempontjait tartalmazó, egyszerű listák (checklistek, standardok) készítése az ellátás valamennyi színteréhez (a már létező szakmai előzmények felhasználásával). A szükséges források rendelkezésre állnak.
Szakemberek továbbképzése	A képzett szakemberek minőségi szolgáltatások kialakításában részt vesznek, a multidiszciplináris együttműködések hatékony segítséget nyújtanak a családok támogatásában, a krízishelyzetek megelőzésében, kezelésében.	Képzésfejlesztés, képzők kijelölése, összehangolt képzési terv.
Szakemberek szakmai támogatása, szupervíziója és pszichológiai szupportja.	Csökken a szakemberek fluktuációja, kiegészíthatő, növekszik a standardokhoz közelítő gyakorlati munka.	Rendszerszinten biztosított szakmai szupervízió és mentálhigiénés tréningek már meglévő struktúrákra (pl. OH) és új eszközökre (pl. standardok) építkezve.
Egyéni szükségleteknek megfelelő ellátás esetlegesen hozzáférhető, és egyéni tanulási utak nem biztosítottak.	A tanulók képességei kibontakozhatnak, nő a szülői elégedettség, a lemorzsolódás csökken, képzettség megszerzésével kapcsolatos mutatók javulnak.	Országos helyzetfeltárás, szakemberképzés és továbbképzés rendszere kidolgozott és országosan elérhető, ehhez források hozzárendelése.
A gyógypedagógiai nevelésben-oktatásban a minőségi ellátáshoz szükséges személyi feltételek, tananyagok, taneszközök nem mindenhol állnak rendelkezésre.	Az autista tanulók jogszabályban biztosított jogai érvényesülnek.	Felmérés és tervezés útján az elérhető köznevelési szolgáltatások fejlesztése, a megfelelő szakemberek biztosítása, adaptált taneszközök, tananyagok kidolgozása és választhatóvá tétele.
Az együttnevelés támogatásának hiánya miatt az integráció sokszor sikertelen. Többségi oktatásban való részvételhez hiányzik a többségi pedagógusok és a többi gyermek felkészítésnek programja.	Az autizmussal élő gyermek/ fiatal és a támogató szakemberek aránya javul, az integráció hatékony, valódi részvételt biztosít. Az iskolák inkluzív környezetet biztosítanak (fizikai és társas-kommunikációs értelemben is).	Együttnevelésben: autizmus spektrum pedagógiája szakirányos gyógypedagógusok szakvélemény szerinti biztosítása az utazó hálózatban, az oktatási szereplők edukációja, pedagógusok továbbképzése, szupervíziója,

Sokszor hiányoznak a szemléletbeli, személyi és tárgyi feltételek, hogy a tanuló valóban hozzáférjen az integrált oktatáshoz		standardok használata (pl. NAS standardok adaptációja).
Intézmények közötti átmenetet támogató jogi környezet hiánya. Intézmények közötti átmenetet támogatásának módszertana rendszerszinten nem bevezetett, finanszírozott.	Életúttervezés és támogatás megvalósul, az autista gyermek fejlődése és támogatása a mindenkorai pszichológiai jóllét érdekében történik, felkészít a következő életszakaszra, előremutat az autonómia felé.	Szakemberek felkészítése az átmenetek támogatására. Együttműködések rendszerének kialakítása, jogszabályban történő rögzítése. Módszertanok "leírása" és szisztematikusan felépített elterjesztése a gyakorlatban.
Szakiskolai képzések rendszerszinten nem elérhetők. Középiskolai integráció során a minőségi oktatás nem biztosított. Autizmus módszertani támogatás rendszerszinten hiányzik a középiskolai időszakból. A középfokú oktatás esetlegesen készít fel a munkavállalásra. Nincsenek a középiskolai oktatásra kialakított tantervek és tananyagok.	Az alapfokú oktatásra épülően a középfokú oktatásban is elérhetővé válik autizmus-specifikus ellátás a gyógypedagógiai intézményekben és az együttnevelésben is.	Szakemberek felkészítése. Módszertanok leírása és szisztematikusan felépített elterjesztése a gyakorlatban. Szupervízió elérhető. Autizmus spektrum pedagógiája szakirányos gyógypedagógus támogatja a tanulót, a szakembereket, a szülőt és a kortársakat is, ehhez megállapított, megfelelő órakeret. A tanköteles kor 18 évre való visszaemelése.
Jó gyakorlatként létezik, rendszerszinten nem elérhető pályaaorientációs szolgáltatás az autista fiatalok részére.	Egyénre szabott, autizmus-specifikus szolgáltatások válnak elérhetővé.	Szakemberek felkészítése a jelenleg elérhető pályaaorientációs szolgáltatásokon belül. autizmus-specifikus felmérés módszertanának kialakítása, ill. adaptálása a nemzetközi gyakorlat alapján.
A magas támogatási szükségletű gyermekek és fiatalok minőségi támogatása és oktatása (autizmus+IKZ, autizmus+komplex kommunikációs igény) egyenetlenül elérhető.	A magas támogatási szükségletű gyermekek és felnőttek családjai segítséget kapnak, a család terhei megoszlanak, a családban maradás esélye megnő. A gyógypedagógiai iskolák felkészülnek az autizmus-specifikus módszertan alkalmazására.	A magas támogatási szükségletű autizmussal élő gyermekek és fiatalok speciális oktatásban és fejlesztő nevelés-oktatásban való részvételének feltérképezése, feltételrendszerének áttekintése. Megfelelő feltételek kritériumrendszerének kidolgozása a magas támogatási szükségletű gyermekek és fiatalok ellátására. Továbbképzés kidolgozása a magas támogatási szükségletű gyermekek és fiatalok ellátásához, különös tekintettel a pozitív viselkedés menedzsmentjére és az alternatív kommunikációs módszerekre.

		Módszertani anyagok, továbbképzések és konkrét segédeszközök és taneszközök létrehozása és elérhetővé tétele, választhatósága; AAK-s eszközök finanszírozása. Jogsabályi háttér megteremtése kidolgozása.
Autista hallgatók a felsőoktatásban: az autista hallgatók gyakran magukra maradnak a felsőoktatásban, ez lemorzsolódáshoz is vezet, a támogatás egyenlőtlenül érhető el a különböző egyetemeken.	Akadálymentes felsőoktatás: speciális hallgatói igényekhez központok elérhetőek a felsőoktatásban, erről a hallgatók tájékoztatást kapnak már a jelentkezésnél. A hallgatók folyamatos támogatást kapnak ügyintézésben, tanulásmódszertanban, kapcsolattartásban, szabadidős programokban. Kortársmentorok és oktatók felkészültek és elérhetőek az autista hallgatók számára.	Az esélyegyenlőségi koordinátorok, egyetemi oktatók képzése. Autizmus kortársmentorok felkészítése. Hallgatók informálása, átmenettámogatása a középiskola végétől az egyetem végéig elérhetővé válik.
Autizmus-tartalmak a felsőoktatásban és felnőttképzésben. Jelenleg kizárólag egy helyen történik felsőoktatásban gyógypedagógia területén, egy társadalomtudományi területen. Felnőttoktatásban, továbbképzéseken, tanfolyamokon bizonytalan minőségű tartalmak érhetőek el az autizmus-specifikus támogatással összefüggésben.	Gyógypedagógus képzésben több helyen elérhetővé válik az autizmus spektrum pedagógiája szakirány. A társszakmák képzésében megjelennek a modern autizmus-tartalmak (kisgyermeknevelő, tanító és tanárképzés, pszichológia, orvos, védőnő, szociális munkás, szociálpedagógus). Jó minőségű továbbképzések elérhetőek az oktatás, szociális és egészségügyi területen.	Felsőoktatási kurzusok kidolgozása, oktatók felkészítése, evidencia-alapú gyakorlatot oktató autizmus továbbképzések áttekintése, jó minőségű képzések elérhetővé tétele pedagógiai, egészségügyi és szociális területen. Megjelennek korszerű, LMS-ekben elérhető tananyagok. Az egyes képzések tanúsítványaihoz, okleveleihez munkavégzéshez való jogosultsági kör jogi szabályozásának áttekintése.

2. Az autizmus spektrum jellemzői (forrás: Egészségügyi Minisztériumi Irányelv)

Az autizmus az idegrendszeri fejlődés sajátos útja, amely egész életen át befolyásolja az egyén fejlődését, viselkedését, kommunikációját és társas működését. Az autizmus háttere és megjelenési formái rendkívül sokfélék, ugyanakkor közös jellemzője a társas kommunikáció és társas megértés területén jelentkező eltérő működés, valamint a viselkedés, érdeklődés és aktivitás sajátos mintázata.

Az autizmust ma multidimenzionális spektrumként értelmezzük. Ez azt jelenti, hogy az autista emberek nem helyezhetők el egyetlen, lineáris skálán, és az autizmus nem írható le egyszerűen „enyhe” vagy „súlyos” állapotként. Az autista emberek képességei, támogatási szükségletei és élethelyzetei jelentősen eltérhetnek egymástól, de egy adott személy szükségletei is változhatnak az élet különböző szakaszaiban vagy eltérő környezeti feltételek mellett.

A spektrum sokszínűségét számos tényező alakítja, többek között az életkor, a kommunikációs képességek, az intelligenciaszint, a személyiség, a társuló egészségügyi vagy pszichés állapotok, valamint a környezeti tényezők és az elérhető támogatások minősége. Az autizmus tehát nem önmagában határozza meg egy ember életlehetőségeit: jelentős szerepe van annak is, hogy milyen segítséghez, szolgáltatásokhoz és befogadó környezethez fér hozzá.

Az autizmus spektrum-jellegéből következik, hogy az autista emberek szükségletei, támogatási igényei és életútjai is rendkívül változatosak. Nincs olyan egységes szolgáltatás vagy támogatási forma, amely minden autista ember számára megfelelő lenne. A hatékony támogatás alapja az egyéni szükségletek felismerése, valamint az ezekhez igazodó, rugalmas és személyre szabott szolgáltatási rendszer.

A nemzetközi és hazai szakmai irányelvek szerint az autizmusspecifikus beavatkozások elsődleges célja az önállóság, az autonómia és a társadalmi részvétel erősítése, a kommunikációs és társas készségek támogatása, valamint a stressz és a szorongás csökkentése, a pszichológiai jóllét növelése. Az autista emberek életminőségét jelentősen befolyásolja, hogy (fizikai és társas) környezetük mennyire képes alkalmazkodni sajátos szükségleteikhez, és mennyire hozzáférhetőek számukra a megfelelő támogatások az életút valamennyi szakaszában különböző szereplőktől, beleértve a családot is.

Hány autista ember él Magyarországon?

Az autizmussal kapcsolatos szakpolitikai tervezés egyik alapvető nehézsége, hogy jelenleg nem áll rendelkezésre olyan egységes adatforrás, amely pontos képet adna az érintettek számáról. A különböző adatbázisok és kutatások jelentősen eltérő eredményeket mutatnak, ugyanakkor valamennyi rendelkezésre álló adat egyértelmű növekedési tendenciát jelez.

A Központi Statisztikai Hivatal adatai szerint a népszámlálásokban és a mikrocenzusban autistaként azonosított személyek száma 2011 és 2022 között 5 120 főről 14 131 főre emelkedett. Ez tizenegy év alatt mintegy 176%-os növekedést jelent. A növekedés nemcsak a diagnosztikai rendszerek fejlődését és az autizmus jobb felismerését tükrözi, hanem azt is jelzi, hogy egyre több érintett jelenik meg a különböző ellátórendszerekben.

Még látványosabb változás figyelhető meg a közoktatási adatokban. Míg **a 2001/2002-es tanévben körülbelül 2 200 autista tanulót tartottak nyilván, addig a 2022/2023-as tanévben számuk már megközelítette a 16 900 főt. Ugyanezen időszakban az autista tanulók aránya a sajátos nevelési igényű (SNI) tanulók körén belül hozzávetőleg 4%-ról 20%-ra emelkedett.** Az adatok arra utalnak, hogy az autista tanulók ellátása ma már a közoktatási rendszer egyik legjelentősebb sajátos nevelési igényű csoportját jelenti.

A hivatalos statisztikák ugyanakkor jelentős ellentmondást mutatnak. **Miközben a 2022-es népszámlálás 14 131 autista személyről számol be, a közoktatási rendszerben ugyanebben az időszakban közel 16 900 autista tanuló szerepel.** Ez azt jelenti, hogy önmagában a közoktatásban több autista ember jelenik meg, mint amennyit a teljes népességre vonatkozó népszámlálási adat tartalmaz.

Az eltérés hátterében több tényező állhat, többek között az önbevalláson alapuló adatfelvétel korlátai, a diagnózisok eltérő adminisztratív megjelenése, valamint az, hogy számos érintett felnőtt nem jelenik meg a hivatalos statisztikákban.

A nemzetközi epidemiológiai kutatások ennél lényegesen magasabb előfordulást valószínűsítenek. **A korszerű prevalenciavizsgálatok szerint az autizmus a teljes népesség 1–2%-át érintheti. Magyarország népességére vetítve ez megközelítőleg 100–200 ezer autista embert jelenthet. Ez nagyságrendileg 7–14-szerese a népszámlálásban megjelenő létszámnak, és arra utal, hogy az érintettek jelentős része nem jelenik meg a hivatalos statisztikai rendszerekben.**

A rendelkezésre álló adatok alapján ugyanakkor egy következtetés egyértelműen levonható: az autista emberek száma folyamatosan növekszik a különböző ellátórendszerekben, különösen a közoktatásban. Ez a tendencia egyre nagyobb kihívás elé állítja az oktatási, egészségügyi és szociális szolgáltatásokat, és indokoltá teszi a hosszú távú, összehangolt szakpolitikai tervezést.

Az eddigi hazai feltáró kutatások eredményei azt mutatják, hogy a magyarországi autizmusellátás (valamennyi szintéren és ágazatban) minőségében egyenetlen, kapacitásában pedig nem kielégítő. Az ellátási szükségleteket nem reprezentálják megfelelően a különböző hivatalos adatbázisok (pl. KIR, népszámlálási eredmények), s igen csekély a rálátás az autizmus-specifikus támogatás szakmai minőségi mutatóinak érvényesülésére is. Ahhoz, hogy a tudományos tényekkel igazolt támogatási módszertanok terjedjenek el hazánkban, illetve, hogy a hazai irányelvekben foglalt szakmai ajánlások érvényesülhessenek, szükséges a folyamatos, transzparens, tervezett minőségi autizmuskutatások lebonyolítása. Csak anekdotikus adataink vannak arról, milyen autizmus témájú kutatások, milyen finanszírozás mellett futottak/futnak Magyarországon, de úgy tűnik a pénzügyi feltételek nem minden esetben jól illeszkednek a kutatások minőségéhez, lehetséges gyakorlati és társadalmi impaktjához.

3. Az Autisták Országos Szövetsége

Az Autisták Országos Szövetsége (AOSZ) 1989-ben szülői kezdeményezésre jött létre, és az elmúlt több mint három évtizedben Magyarország meghatározó, autizmus területén működő országos ernyőszervezetévé vált. Szövetségünk jelenleg közel 90 tagszervezetet fog össze, amelyek között megtalálhatók az autista embereket és családjaikat támogató civil szervezetek, szociális és oktatási intézmények, szülői közösségek, valamint autista emberek érdekeit képviselő szerveződések.

Küldetésünk, hogy elősegítsük az autista emberek és családjaik társadalmi részvételét, érdekeik érvényesülését, valamint az autizmus-specifikus szolgáltatásokhoz, támogatásokhoz és információkhoz való egyenlő hozzáférést. Célunk olyan társadalmi és intézményi környezet kialakítása, amelyben az autista emberek az élet minden területén megkapják a szükséges támogatást, és aktív szereplői lehetnek saját életük alakításának.

Az AOSZ egyszerre lát el országos érdekképviselési feladatokat és működtet közvetlenül az érintettek számára elérhető szolgáltatásokat. A Szövetség működteti a 14 helyszínen elérhető AOSZ Info-Pont hálózatot, országos jogsegélyszolgálatot, információs és támogató rendszert, valamint digitális szolgáltatásokat. Programjaink között szerepel az AOSZ Kártya, a DATA digitális autonómiatámogató rendszer, az Animátor Program, továbbá szemléletformáló, képzési és közösségfejlesztő kezdeményezések. Emellett aktív szerepet vállalunk szakpolitikai egyeztetésekben, kutatásokban és szakmai együttműködésekben.

A Szövetség egyik legfontosabb erőssége országos hálózata. Tagszervezeteinken, szolgáltatásainkon és programjainkon keresztül közvetlen kapcsolatban állunk az autista emberekkel, családjaikkal és a velük dolgozó szakemberekkel. Ennek köszönhetően naprakész képpel rendelkezünk az autizmus területén jelentkező szükségletekről, kihívásokról és jó gyakorlatokról az ország valamennyi régiójában. Az AOSZ által megfogalmazott javaslatok ezért nem csupán szakmai megfontolásokon, hanem széles körű gyakorlati tapasztalatokon és közvetlen érintetti visszajelzéseken alapulnak.

Tapasztalataink szerint Magyarországon az autista emberek és családjaik számára az autizmus-specifikus szolgáltatásokhoz, támogatásokhoz és szakmai tudáshoz való hozzáférés továbbra is jelentős egyenlőtlenségeket mutat. Az ellátórendszer számos területen töredezett, a szolgáltatások elérhetősége területileg eltérő, és sok esetben a helyi szakmai vagy civil kapacitásoktól függ. Ennek következtében számos család információhiánnyal, túlterheltséggel és elszigeteltséggel szembesül, miközben az autista emberek számára szükséges támogatásokhoz való hozzáférés nem minden esetben biztosított egyenlő feltételek mellett.

2025 őszén a Szövetség új vezetést választott. Az új vezetés célja egy nyitottabb, demokratikusabb és átláthatóbb szervezeti működés kialakítása, a tagszervezetek közötti együttműködés erősítése, valamint az érintettek tapasztalatain alapuló érdekképviselés megerősítése. Kiemelt célunk egy aktív és összetartó országos közösség építése, a szolgáltatásokhoz való hozzáférés területi egyenlőtlenségeinek csökkentése, az autista emberek önérvényesítésének támogatása, valamint a szakpolitikai párbeszéd erősítése.

Az AOSZ olyan szakmai partner kíván lenni, amely összeköti az érintettek tapasztalatait, a szolgáltatók tudását és a döntéshozói folyamatokat. Meggyőződésünk, hogy az autista emberek és családjaik életminőségét érintő kihívásokra csak széles körű együttműködésben lehet fenntartható és hosszú távon működő megoldásokat találni.